НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Кафедра філології, перекладу
та стратегічних комунікацій

МАТЕРІАЛИ
XII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«ПРОБЛЕМИ ГАЛУЗЕВОЇ КОМУНІКАЦІЇ, ПЕРЕКЛАДУ ТА ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУСПІЛЬСТВІ»

30.04.2026

Комунікація · Переклад · Стратегічні комунікації · Інтеграція · Суспільство

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Навчально-науковий інститут роботи з персоналом

Кафедра філології, перекладу та стратегічних комунікацій

МАТЕРІАЛИ

XII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ГАЛУЗЕВОЇ КОМУНІКАЦІЇ, ПЕРЕКЛАДУ ТА ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУСПІЛЬСТВІ»

30 квітня 2026 року

Харків 2026

NATIONAL ACADEMY OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE

Educational and Scientific Institute of Work with Personnel

Department of Philology, Translation and Strategic Communication

XII INTERNATIONAL CONFERENCE «PROBLEMS OF PROFESSIONAL COMMUNICATION, TRANSLATION AND INTEGRATION PROCESSES IN SOCIETY»

April 30, 2026

Kharkiv 2026

УДК 81'26:347. 78.034
М 33
Матеріали XII Міжнародної наукової конференції «Проблеми галузевої комунікації, перекладу та інтеграційні процеси в суспільстві». Харків: Національна академія Національної гвардії України, 2026. 116 с.

Оргкомітет конференції

Голова оргкомітету:

Поліна ТКАЧ, професор кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, кандидат філологічних наук, доцент

Члени оргкомітету:

Сергій ІЩЕНКО, начальник навчально-наукового інституту роботи з персоналом, кандидат педагогічних наук, полковник

Андрій ДОРОФЄЄВ, заступник начальника інституту з навчальної роботи – начальник навчальної частини навчально-наукового інституту роботи з персоналом, доктор філософії з педагогіки, полковник

Олена ІЛЬЧЕНКО, завідувач кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, кандидат філологічних наук, доцент

Інна ЄРЬОМЕНКО, доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій

Редакційна колегія:

Поліна ТКАЧ, професор кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, кандидат філологічних наук, доцент

Інна ЄРЬОМЕНКО, доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій

До збірки ввійшли матеріали XII Міжнародної наукової конференції «Проблеми галузевої комунікації, перекладу та інтеграційні процеси в суспільстві» (30 квітня 2026 року), присвяченої питанням стратегічних комунікацій та міжнародного співробітництва в діяльності сектору безпеки і оборони України, актуальним проблемам сучасної філології, перекладознавства та теорії комунікації, інноваційним методикам навчання в проєкції на комунікативну освіту та підготовку перекладачів тощо. Тези доповідей покликані сприяти підвищенню наукового та методологічного рівня досліджень у галузі філології та галузевої комунікації.

© Національна академія Національної гвардії України, 2026

регістру. У низці випадків це призводить до послаблення або втрати комічного ефекту.

Результати дослідження підтверджують, що успішний переклад гумору в аудіовізуальних творах потребує орієнтації не на формальну відповідність, а на відтворення комунікативного наміру та емоційного впливу оригіналу. Ефективність перекладу визначається здатністю перекладача адаптувати зміст до культурного контексту цільової аудиторії та зберегти баланс між змістовою точністю і прагматичною релевантністю.

Отже, переклад гумору в аудіовізуальному дискурсі є складним багаторівневим процесом, що вимагає високого рівня лінгвістичної, культурної та прагматичної компетентності перекладача. Отримані результати можуть бути використані у підготовці фахівців з аудіовізуального перекладу та в подальших дослідженнях комічного в міжкультурній комунікації.

Література

1. Бергсон А. Сміх: нарис про значення комічного. Київ: Дух і літера, 1994. 165 с.

2. Ванделе Ж. Гумор у перекладі: посібник з перекладознавства: монографія. Амстердам, 2010. 458 с.

3. Габідулліна А. Р., Жарикова М. В. Лінгвістична природа гумору: монографія. Слов'янськ, 2021. 140 с.

4. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія і практика перекладу: монографія. Вінниця, 2006. 592 с.

5. Молодоженя О. Ю. «Мовна гра» як засіб комічного. Науковий вісник ВНУ ім. Л. Українки. Серія: Філологічні науки. Луцьк, 2007. № 3. С. 198–201.

6. Шумейко О. А. Мовні засоби творення комічного: оцінна лексика. Іноземна філологія. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2005. № 659. С. 87–91.

LITERARY ANTHROPOLOGY AND THE DIGITAL DOCUMENTATION OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR

Tetiana HARASYM (Ternopil, Ukraine)

Modern literary studies are characterized by methodological pluralism, which encompasses a variety of approaches to the analysis of a literary text. One

such approach is literary anthropology, an interdisciplinary field that examines literature not only as an artistic form, but as a cultural and social artifact that reflects and shapes human experience. According to M. P. Markowski, three key concepts are central to literary anthropology: experience, interpretation, and reality [7]. Literary anthropology focuses on how narratives mediate between individual and collective experiences, particularly in times of crisis such as war. This is especially significant in the context of trauma narratives, defined as works that represent emotional responses to profound loss, disaster, disruption, or devastation [5].

A traumatic text consists of narrative reconstructions of people's traumatic experience (real or fiction). Such texts often contain textual gaps indicating traumatic referents, rely on metaphorical language, symbols, flashbacks, and reconstruct traumatic experiences as a means of healing. For both the author and the reader of the text, this process can serve as a means of healing and as a form of rehabilitation treatment for post-traumatic syndrome (PTS).

In parallel with textual representations of trauma, digital storytelling has become a key method for documenting the Russian-Ukrainian war, as stories of Ukrainians about the war are actively recorded and published on dedicated websites. Storytelling is viewed as a human ability to organize events and actions into meaningful structures developing over time, playing an important role in the development of identity, autobiographical memory, and psychological resilience. Narratives help people make sense of difficult experiences and provide insight into people's conceptualizations of the world [8, p. 91-93]. While oral storytelling, rooted in human history, relies on spoken word and personal interaction, digital storytelling provides a global platform that transcends geographical boundaries and offers space for personal narratives, documentaries, and instructional content [6].

Projects such as *Dictionary of War* [3], which records eyewitness testimonies centered around words that acquire new meanings during wartime, transform individual records of real events into literature expressing shared human experience. The project *War. Stories from Ukraine* [9] collects the stories of those who have gone through or are going through the war, aiming to influence collective consciousness, form national identity, and communicate suffering and emotions both within Ukraine and internationally.

Institutional projects also contribute significantly to documenting the war. The National Historical Library of Ukraine has published a series of webliographic

materials containing eyewitness accounts, covering various regions, themes, and the impact of war on different social groups [2]. The international scholarly initiative *24.02.2022. 5 in the morning. Evidence of War* [4] documents rapidly changing events and addresses methodological and ethical aspects of recording testimonies. The oral history project *Russian-Ukrainian War: Voices of Eyewitnesses* [1] conducted by the Maidan Museum gathers narratives of those who witnessed key events from the Revolution of Dignity to the full-scale invasion.

Taken together, literary-anthropological perspectives on trauma narratives and digital storytelling practices demonstrate how individual testimonies form a collective narrative about war. These accounts function simultaneously as documentation, emotional expression, cultural memory, and historical evidence, ensuring that the human experiences of the Russian-Ukrainian war are preserved for future generations.

References

1. Російсько-українська війна: голоси очевидців. Музей Майдану. URL: https://www.maidanmuseum.org/ (last accessed: 10.03.2026)

2. Свідчення очевидців війни між Росією та Україною. Національна історична бібліотека України. URL: https://nibu.kyiv.ua/svidch_ochevyd/v14/ (last accessed: 10.03.2026)

3. Словник війни: короткі історії українського спротиву / за ред. О. Сливинського. Київ : PEN Ukraine, 2022–2024. URL: https://pen.org.ua/slovnyk-vijny-korotki-istoriyi-ukrayinskogo-sprotyvu (last accessed: 10.03.2026)

4. 24.02.2022. О 5-й ранку. Свідчення війни. *Центр міської історії Центрально-Східної Європи.* URL: https://www.lvivcenter.org/discussions/war-testimonies/ (last accessed: 10.03.2026)

5. Caruth C. Unclaimed Experience: Trauma, Narrative, and History. Baltimore : Johns Hopkins University Press, 1996.

6. Lambert J. Digital Storytelling: Capturing Lives, Creating Community. New York : Routledge, 2018.

7. Markowski M. P. Hermeneutyka i literatura. Kraków : Universitas, 2006.

8. Trees A. R., Kellas J. K. Telling tales: Enacting family relationships in joint storytelling about difficult experiences. *Western Journal of Communication*. 2009. Vol. 73, No. 1. P. 91–111.

9. War. Stories from Ukraine. URL: https://warstoriesukraine.com/ (last accessed: 10.03.2026)

СУПЕРЕЧНОСТІ ТА РЕГУЛЯТОРНІ ВИКЛИКИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ У ВИЩОМУ ВІЙСЬКОВОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Андрій ДОРОФЄЄВ (Харків, Україна)

Стрімке впровадження генеративного штучного інтелекту (ГШІ) в освітній простір вимагає чіткого правового та етичного врегулювання, особливо у закладах зі специфічними умовами навчання. Аналіз нормативної бази навчальних закладів зі специфічними умовами навчання системи МВС демонструє ряд критичних точок дотику між інноваціями та традиційними канонами академічної доброчесності. Дана доповідь висвітлює основні логічні колізії, що виникають при практичному застосуванні систем ШІ здобувачами вищої освіти.

Першою і найбільш очевидною суперечністю є межа між «дозволеною допомогою» та «підміною діяльності». Згідно з Положеннями про політику ШІ, здобувачам дозволено використовувати технології для «редагування текстів» та «попереднього аналізу даних». Проте, у розділах про заборони фігурує теза про неприпустимість «подання ШІ-тексту як власного». Виникає логічна пастка: сучасні моделі ШІ (наприклад, ChatGPT) при редагуванні можуть повністю перефразувати авторський текст, змінюючи його структуру та лексику. У такому разі стає неможливим об’єктивно визначити, де закінчується технічна допомога і починається порушення, що залишає простір для суб’єктивізму з боку викладачів та Комісії з академічної доброчесності.

Другим аспектом є парадокс обов’язкової атрибуції. Положення зобов’язують здобувача вищої освіти вказувати у списку джерел факт використання ШІ (наприклад, конкретний промпт та назву моделі). Водночас документ містить застереження: «Наявність атрибуції не є індульгенцією чи пом’якшувальною обставиною». Це створює ситуацію «подвійного ризику» для здобувачів вищої освіти. Якщо здобувач чесно декларує

ЗМІСТ

Галина БЕЗБАВНА
Впровадження новітних технологій у процес навчання французької мови…… 5
Iryna BEREZNEVA
the Role of the Instructor in Shaping the Learning Motivation of Cadets in Higher Military Educational Institutions…….. 7
Tetiana VIEDIERNIKOVA
the Influence of Digital Technologies on Language: Lexical Changes and New Forms of Communication……. 9
Анастасія ВОРОБЙОВА, Олександр БЕССАРАБ
Переклад англомовного гумору в аудіовізуальних творах……. 11
Tetiana HARASYM
Literary Anthropology and the Digital Documentation of the Russian-Ukrainian War…….. 13
Андрій ДОРОФЄЄВ
Суперечності та регуляторні виклики використання штучного інтелекту в освітньому процесі у вищому військовому навчальному закладі…….. 16
Inna YEROMENKO
Breakout Learning as a Tool for Developing Communicative Competence in EFL Learners…… 18
Олена ІЛЬЧЕНКО, Поліна ТКАЧ
Медіаграмотність і критичний аналіз тексту в професійній підготовці фахівців зі стратегічних комунікацій…… 20
Олена ІЛЬЧЕНКО, Лілія ДОРОШИНА
Колективна свідомість як об’єкт інформаційно-психологічного захисту в умовах гібридних загроз…… 23
Дар’я КІБЛИК
Стратегічні комунікації як інструмент забезпечення прозорості та довіри до Національної поліції України……... 25
Юлія ЛЕБЕДЕНКО
Фразеологія в навчанні українців нідерландської мови: труднощі та стратегії подолання…… 26

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

МАТЕРІАЛИ
XII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПРОБЛЕМИ ГАЛУЗЕВОЇ КОМУНІКАЦІЇ, ПЕРЕКЛАДУ ТА ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУСПІЛЬСТВІ»

Відповідальний за випуск: Поліна ТКАЧ

Комп’ютерна верстка: Інна ЄРЬОМЕНКО